

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 102: Forslag til lov om ændring af lov om ferie. (Renteafkast og uhævet feriegodtgørelse).
Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(Fremsat 4/12 96).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jan Petersen (S):

Lovforslaget her handler mest om økonomi. Der er ikke, selv om det er en ferielovsændring, noget om den enkeltes ferie, vilkårene for at afholde den, eller hvad man skal have af betaling, når man holder ferie. Det er en rent økonomisk sag, hvor det ene formål er at opfylde finanslovaftalen for 1996 og følge de resultater, der er af finanslovforhandlingerne for 1997, op.

Finanslovforliget i 1996 efterlod overvejelser om, at man skulle inddrage den del af de uhævede feriepenge, der vedrører modtagere af arbejdsløshedsdagpenge og folk på orlov eller på kontanthjælp. Det har man undersøgt, og det viser sig, at 60 pct. af de uhævede midler kan knyttes til disse grupper, som i stedet for at hæve feriepengene har modtaget de nævnte ydelser.

Derfor er der logik i lovforslagets bestemmelser om, at de godt 60 pct. af de uhævede feriemidler overføres til statskassen, og dermed fremkommer de 104 mio. kr. Det støtter vi selvfølgelig i Socialdemokratiet.

Den anden del af lovforslaget vedrører finanslovforhandlingerne for 1997, og det foreslås, at dele af renteafkastet fra feriekonto for 1997 overføres til statskassen, hvor det så kan finansiere aftalte forbedringer for lønmodtagerne.

Det er så de næste 100 mio. kr., og det er gjort på en måde, som er kendt fra tidligere, lignende finanslovforhandlinger. Også den del af lovforslaget kan vi støtte i Socialdemokratiet.

Det samlede lovforslag får selvfølgelig vores tilslutning, og vi vil gerne medvirke til, at det får en hurtig udvalgsbehandling.

Så skal jeg afslutningsvis nævne, at også CD, der ikke længere kan være i salen, støtter lovforslaget.

Helge Sander (V):

Vi synes, at ferieloven er et interessant område, som trænger til at blive dyrket.

Der er især to forhold, som har optaget os på det seneste. Det ene er forholdet med de ca. 100 mio. kr., som ledige og kontanthjælpsmodtagere tilsyneladende ikke hæver, således at de er overgået til Arbejdsmarkedets Feriefond. Det andet forhold er, at det har vist sig, at når feriepengene har skullet udbetales, har der været en lang række mennesker her i landet, som man ikke har kunnet finde. Pengene er i hvert fald ikke blevet udbetalt, måske også fordi beløbene i en række situationer har været så små, at det knap har kunnet betale sig.

Det er forhold, som vi ikke synes er rimelige, og derfor har vi gjort os nogle overvejelser. Pludselig kom regeringen med et kæmpe udspil på området, og der må vi til gengæld sige, at her har man for alvor taget fat. Hvor vi har forsøgt at sætte lønmodtagerne i centrum, må man sige, at regeringen her i forbindelse med aftalen, forliget, eller hvad det nu skal hedde, i allerhøjeste grad har sat statskassen i centrum. Det er nemlig således, at nu skal både lønmodtagerne og virksomhederne til at betale gildet, fordi der i regeringen og aftalpartierne imellem ikke har været evner til at finde reelle besparelser.

Vi synes selvfølgelig, at begge dele har uheldige momenter i sig, men i hvert fald er det ganske uoverskuelige konsekvenser, som man nu byder erhvervslivet, byder virksomhederne ved indgangen til et år, hvor der i forvejen er meget vanskelige overenskomstforhandlinger. De får en likviditetsforringelse i milliardstørrelse. Jeg har set tal på 4,8 mia. kr., og det er måske endnu mere, men der er altså tale om rent røveri fra både lønmodtagere og virksomheder.

Men den her idé med milliardlikviditetsforringelser er jo ikke nogen ukendt model for regeringen. Det er vel bare en fortsættelse af det, som vi oplevede i forbindelse med kommunerne, hvor man opfandt en 13. måned for at få regnskabet til at hænge nogenlunde sammen. Her er det altså bare virksomhederne, der nu skal betale til den slunkne statskasse.

Vi er helt enige i det, som også den socialdemokratiske ordfører var inde på om, at en modernisering af ferieloven er tiltrængt. Men det er jo rigtigt, at det kommer jo først på et senere tidspunkt, når et udvalg nu har kigget nærmere på de forskellige forhold, som jeg tror mange vil være enige i trænger til at blive kigget på. Vi mener i hvert fald, at det vil være en væl-

dig god ting, hvis det er således, at arbejdsgiver og arbejdstager selv kan aftale, hvornår der skal holdes ferie, og hvis det er således, at man ønsker at opsamle ferie eller feriepenge til et eller andet bestemt formål, så må det også meget gerne kunne lade sig gøre.

Men i det store og hele er vi yderst betænkelige ved hele den her ferielovspakke, og vi kan derfor ikke støtte forslaget.

Brian Mikkelsen (KF):

Det her lovforslag indeholder en række nye tiltag fra statens side, som vi ikke kan tilslutte os i Det Konservative Folkeparti. Staten skal ikke have lov til at have en så dominerende indflydelse på lønmodtagernes penge, som det her forslag tilsiger. Men lad mig kort kommentere, hvordan vi ser på sagerne:

Først skal det selvfølgelig retfærdigvis nævnes, at forslaget indeholder en tanke fra finansloven for 1996, som vi altså har en del af æren for, nemlig at ledige og personer på orlov skal holde ferie med feriepenge fra tidligere job. Men vi må som konservative bare konstatere det kedelige i, at det sker i et lovforslag, som i det væsentligste indeholder et forsøg på at finansiere dyre aftaler med SF.

Der er ikke nogen tvivl om, at vi fra konservativ side mener, at Arbejdsmarkedets Feriefond og ferieloven skal diskuteres på godt og ondt. Der er behov for en sådan diskussion, og vi er enige langt hen ad vejen med Socialdemokratiet i, at der er behov for en opblødning på dette område, og vi vil også i de kommende måneder gå ind i diskussionen om en feriekonto og alle de her ting. Men det er jo ikke det, forslaget her handler om.

Det, vi angriber, er, at det er en forkert måde at justere fondens midler på. I stedet for at pengene går til en fælles konto for alle lønmodtagerne, går de 100 mio. kr. fra renteindtægterne direkte i statskassen, hvor man jo så kan overlade det til SF at bruge pengene på må og få. Med de forskellige ordninger, herunder konfiskationen af de uhaævede feriegodtgørelser, er der i alt tale om et provenu på 204 mio. kr., som man altså hiver ud af arbejdsmarkedet.

Som bekendt er det en konservativ grundtanke – vi troede også, det var en socialdemokratisk grundtanke – at arbejdsmarkedet skal klare så meget som muligt uden nogen indblanding fra statens side. Derfor mener vi, at det havde været bedre, hvis man havde overladt det til arbejdsmarkedets parter at fordele lønmodta-

gernes penge i stedet for at lade statskassen gøre det.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Det er udmærket at kunne få en kort bemærkning til begge ordførertalerne.

Jeg spekulerede for det første på, om ikke der var behov for, at Arbejdsmarkedsudvalget inviterede arbejdsministeren til en teknisk gennemgang af forslaget, så vi fik præciseret, hvad det egentlig drejer sig om. Mig bekendt står der intet i dette forslag om fremrykning af den skattemæssige indbetaling, som jeg godt ved er en del af finanslovaftalen, men der står intet i forslaget om det.

Men skulle jeg gøre en enkelt bemærkning om det emne, så skulle det jo være, at hvis man skulle drage konsekvensen af de gode ideer, hr. Helge Sander bl.a. fremførte heroppe, og som jeg også – så vidt jeg husker – har set i adskillige af hans partis publikationer op til valget, så blev det mindst i en udgiftsstørrelse som den, der indeholdes i de fremrykkede skatteindbetalinger, hvis det kan gøre det, og det er jeg endda tvivlende over for.

Man kan selvfølgelig så føre den diskussion: Hvad bliver den faktiske belastning af dansk erhvervsliv i det, der ikke er forslaget lige her, men som ligger i Skatteministeriets regi? Jo, det er et rentetab. Resten er en fremrykning. Fremrykning af indbetalinger til staten plejer ikke at ligge Venstre fjernt og slet ikke De Konservative, for husker jeg finanslovaftalen for 1996 ret, så var der også dér tale om fremrykning af indbetalinger til staten. Så det er åbenbart afgørende, om man er med i et forlig eller ej, om man er med på det. Det kan ikke være mere principielt, man er imod det.

Det andet, jeg skal nævne, er, at det her med at tage en del af Feriefondens afkast og trække det ind i statskassen og så bruge det til formål, der er politisk aftalt, lyder som noget helt nyt, i hvert fald når man hører ordførertalerne. Jeg kunne godt tænke mig at bede den konservative ordfører og måske også Venstres bekræfte, at den slags øvelser er man vældig bekendt med, endda til et beløb på ca. det dobbelte af, hvad der sker den her gang. Jeg kan desværre ikke huske året, jeg har ikke haft lejlighed til at slå det op, men det kan vi jo eventuelt spørge om, for den slags er jo til at finde ud af.

Så hykleriet var en væsentlig del af de to indlæg fra de to ordførere.

(Kort bemærkning).

Brian Mikkelsen (KF):

En ellers fornuftig hr. Jan Petersen svinger sig op i de helt høje toner her. Jeg forstår ikke hvorfor. Vi har fremført det principielle argument, at vi mener, det er en konfiskation af lønmodtagernes midler, at man direkte overflytter pengene til statskassen. Det er rigtigt, at vi i forskellige finanslovaftaler har taget nogle af pengene, men vores principielle holdning er den, at det er lønmodtagernes penge, og det betyder selvfølgelig, at det, at man tager 204 mio. kr. fra forskellige konti, svarer til, at man decideret tager pengene fra lønmodtagernes egen konto, og det er vi inderligt imod.

At vi også er imod Arbejdsmarkedets Feriefond og mener, at man skal have lov til at spare sine penge op på sin egen feriekonto, er en helt anden sag.

Men hvis vi taler konkret om dette lovforslag, så er vi altså af principielle årsager imod, men vi erkender, at vi har været med til noget lignende i tidligere år.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Det var dog en helt usædvanlig stemmeføring og et helt usædvanligt ordvalg, som den socialdemokratiske ordfører tog i anvendelse her, men det er vel det bedste bevis på, at man godt er klar over, at man har en meget, meget dårlig sag, for det er jo ikke så enkelt som bare at nævne disse rentemillioner.

Det, der virkelig er problemet, er virksomhedernes likviditetstab, lige så vel som det var det, da man lavede et tilsvarende nummer over for kommunerne. Det er det, der betyder noget for alvor ude i virksomhederne, så derfor tror jeg ikke, hr. Jan Petersen, Socialdemokratiet og regeringen kommer særlig godt fra næsten at latterliggøre det.

Det andet, som hr. Jan Petersen var inde på, var Arbejdsmarkedets Feriefond. Vi har ved adskillige lejligheder sagt, at vi synes, den trænger til en revision, men det, hr. Jan Petersen henviser til, er finanslovforhandlingerne for 2 år siden, hvor vi drøftede muligheden for og fik vedtaget, at vi kunne anvende nogle af midlerne til uddannelse.

Dengang vi havde den drøftelse, var det meget vanskelige drøftelser, hvor vi ikke kunne vedtage noget. Det var noget, som vi måtte forhøre os om i Arbejdsmarkedets Feriefonds bestyrelse, og først derefter blev man enige om i

fællesskab, at de tiltag, vi lavede dengang, måske var en meget god idé. Her tager man simpelt hen over natten og fjerner penge i millionstørrelse, uden at det i øvrigt har noget perspektiv eller nogen sammenhæng. Det er der sandelig forskel på.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Først må jeg jo over for hr. Helge Sander konstatere, at der tales om problemer, som ikke vedrører dette lovforslag. Lovforslaget her indeholder ingen elementer, som har at gøre med den fremrykkede skatteindbetaling. Og jeg synes i og for sig, hr. Helge Sander skulle gøre sig umage og spørge i Skatteministeriet for at få styr på, hvor voldsom en belastning det vil være. Likviditetsmæssige forskydninger er ikke nødvendigvis det samme som et egentlig tab. Man kunne jo nøjes med at opgøre rentetabet, og så kunne det være, det blev en overkommelig opgave.

Så er der spørgsmålet om De Konservatives principielle ændring. Jeg erindrer ikke, men vi kan jo ved lejlighed i fællesskab få slået op, om det var sådan, at den daværende finansminister Henning Dyremose i forbindelse med finanslovaftalen for 1993 fremhævede De Konservatives principielle betænkeligheder ved at tage 200 mio. kr. fra Arbejdsmarkedets Feriefond, for jeg forstod på den konservative ordfører, at det var principielle betænkeligheder, man havde. Det må være noget, man har fået, siden man er kommet i opposition.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Hukommelsestab og hykleri er sådan set de kodeord, der kommer ind på lystavlen, og det er oven i købet korttidshukommelsestab, tab af korttidshukommelsen, som det hedder. Jeg tror, det var den 2. november, at den nyvalgte næstformand for LO, Tine Brøndum, havde nogle synspunkter i Berlingske Tidende, hvor hun argumenterede og plæderede for, at det var rimeligt nok at kigge på ferieloven, at det var rimeligt nok, at lønmodtagernes feriepenge skulle sættes ind på en konto, der var deres egen.

Hvem var enige i det synspunkt? Det var hr. Helge Sander, det var hr. Bendt Bendtsen, og det var hr. Aage Frandsen. Tror hr. Helge Sander og hr. Bendt Bendtsen ikke, at hvis vi umiddelbart havde skrevet det ind i lovgivningen – der var rent faktisk formentlig et flertal uden om

regeringen for det synspunkt – havde virksomhederne lidt et likviditetstab? Det tror jeg.

Det er lige præcis det, det udvalg, som nu er nedsat i Arbejdsministeriet med deltagelse af andre ministerier, skal prøve at kigge på: Hvordan kan vi modernisere ferieloven med det udgangspunkt og de synspunkter, som både hr. Helge Sander og hr. Bendt Bendtsen gav udtryk for i Berlingske Tidende den 2. november?

Og da det er ikke første gang, de synspunkter er kommet frem, så man må jo mene det. Men man mener det åbenbart ikke i dag. Måske fordi man ikke helt har forstået, hvad det her forslag handler om. For det handler nemlig slet ikke om det. Det handler om, at regeringen gør det, som den daværende borgerlige regering og den konservative finansminister gjorde i 1992, blot lidt mere lempeligt, nemlig kun med det halve.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Både den socialdemokratiske ordfører og arbejdsministeren kom på talerstolen, men sprang selvfølgelig let og elegant hen over det, der er det virkelige problem, nemlig milliardrøveriet fra virksomhederne. Men så gør arbejdsministeren jo det meget smarte, at hun så fører det over i en avisomtale, der formentlig korrekt var først i november.

Det er rigtigt, at vi har talt om, at vi mente, at der skulle være en parallel konto for lønmodtagere, som ikke fik deres feriepenge, og derfor startede jeg også med at sige, hvilke to ting der optog os.

Dér mener vi at det ville være absolut relevant, hvis man gjorde dette, men hvis man tager det store spring, så vil likviditetstabene blive voldsomt stort, og det er derfor, vi ikke har kunnet medvirke til det, og derfor er der ikke sket andet, end at vi sagde, at vi i princippet var enige i det, Tine Brøndum sagde. Og tabet ville jo blive endnu større, hvis man gjorde det totalt for hele området, og det er der ikke nogen der kan holde til. En socialdemokratisk regering kan heller ikke holde til det, selv ikke det begrænsede, som man her har lavet. Det vil jeg fastholde.

Så har både ordførerne og arbejdsministeren ret i, at det jo ikke er det, der direkte er til behandling her og nu, men det hænger jo sammen. Og jeg har forstået, at næste step ikke engang kommer til behandling i Folketingsalen, for det klarer man vist nok over – hvad hedder det? – kildeskattelovens bekendtgørelser, så derfor er det meget relevant at fremføre

det her, således at hele folket bliver klar over, hvilket røveri der i øjeblikket er i gang.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Blot den anerkendelse af hr. Helge Sander, at nu er det så blevet opdaget, at spørgsmålet om fremrykning af skatteindbetaling ikke er et spørgsmål, der vedrører selve dette lovforslag. Så er vi nået så langt.

Så er der spørgsmålet om, hvorvidt vi her skal føre diskussionen om, hvilke ideer vi har med hensyn til ferieloven i fremtiden. Det fortæller dette forslag for så vidt heller ikke noget om. Men jeg vil da gerne bekræfte, at jeg kender også til et kommissorium, der lægger op til, at ferieloven skal ændres, og den debat glæder jeg mig også meget til, for der er brug for en række af de ændringer, som signaleres i det kommissorium.

Men det vil få en konsekvens også i forhold til det problem, som hr. Helge Sander gør til det helt store. Man har mange gange talt om det i Venstre, når man har været ude til vælgermøder, og når man har skullet lave publikationer, men når det er kommet til stykket, er det jo aldrig kommet frem herinde. Nu kan man ikke undgå, at det kommer op herinde med de konsekvenser, det også kan få i forhold til, at en lønmodtager skal have sine feriepenge, sin feriegodtgørelse, når den optjenes, og at skatten også skal falde, når den optjenes – som det i øvrigt sker med lønnen – og så vil der selvfølgelig komme et likviditetstab. Men det interessante er, at det er rentetabet, vi kan diskutere, og det er væsentligt mindre, end hr. Helge Sander åbenbart er bekendt med.

Aage Frandsen (SF):

Da vi har flere års erfaring som regulær opposition i forhold til f.eks. en finanslov eller et større forlig, så har vi også somme tider haft det sådan, at vi har sagt, at forslag, som vi ellers i en anden situation gik ind for, ville vi ikke i den situation gå ind for, ud fra det argument, at vi ikke ville bidrage til helheden.

Jeg synes sådan set, at Venstre og De Konservative godt kunne have brugt det argument her og sagt: Vi vil ikke bidrage i denne sammenhæng, for vi vil ikke bidrage til at finansiere f.eks. voksne lærlinge – som vi debatterede under et tidligere punkt på dagsordenen – for de penge, vi har her, har vi brugt et andet sted, og dem har vi brugt i fællesskab. For sådan er

det, når man laver aftaler, og sådan var det også tidligere, når De Konservative og Venstre lavede et forlig. Og dér er det helt i orden, at man bruger det argument.

Det, som jeg ikke synes er helt i orden, er, at man lader, som om man ikke selv ville have gjort det samme, som lovforslaget handler om: at man tager nogle penge og putter dem ind i statskassen. For, som det allerede har været fremme – vi kan gennem Arbejdsmarkedsudvalget spørge om, hvornår tilsvarende ting tidligere er sket; det kan i hvert fald ikke være i året 1993, for da fik vi i januar måned en socialdemokratisk ledet regering, så det må jo nok være lige før – så er der jo ikke tvivl om, at der er andre finansministre med andre partifarver end den nuværende, som har gjort noget tilsvarende.

Med hensyn til det, som det her slet ikke handler om, nemlig de fremtidige ferieordninger, så har vi da altid været på det rene med, at når vi var tilhængere – det har vi været i mange år, jeg ved ikke, om jeg vil sige altid, for jeg har ikke været her altid – af, at folk selv havde deres feriekonto, så betød det, at de tjente på det, fordi de havde pengene i længere tid. Og det måtte vel betyde, at der var nogle, der ikke havde pengene i den periode, og jeg kan da i hvert fald godt regne ud, at det må være dem, der har haft dem hidtil, dvs. arbejdsgiverne.

Jeg var slet ikke i tvivl om, at når vi havde sådan en idé, og når jeg havde givet tilslutning til, at man kunne kigge på det, så betød det nogle økonomiske omvæltninger. Vi kender også til nogle af regeringens ideer på disse områder og synes, de lyder spændende – og ordet spændende er i den forbindelse ment positivt.

Vibeke Peschardt (RV):

Jamen det er jo helt herligt at høre hr. Aage Frandsen og i øvrigt også hr. Helge Sander og hr. Brian Mikkelsen.

Lovforslaget er i grunden et lillebitte et, og det blev allerede forberedt, da man lavede finansloven sidste år, for allerede på det tidspunkt var man i et vist omfang nemlig godt klar over, at dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere og folk på orlov ikke havde deres feriegodtgørelse. Så har man i mellemtiden fundet ud af – altså siden sidste år, og efter at man har lavet de her undersøgelser – at 60 pct. af de mennesker rent faktisk ikke hæver deres optjente feriegodtgørelse. De bliver ved med at være på kontanthjælp, dagpenge osv., mens de holder ferie.

Derfor synes jeg, at der er en udmærket og legal grund til at sige, at mange af disse penge – hr. Helge Sander og andre kalder det for røveri – jo i virkeligheden er det offentliges penge, som bare kører rundt på en eller anden måde.

Forslaget handler altså om, at man nu tager det første skridt, vil jeg sige, til at afvikle Arbejdsmarkedets Feriefond. Jeg tror næsten ikke, at man kan sige det på anden måde.

For 1997 tilfalder der statskassen 100 mio. kr., og det er et led i finanslovaftalen, som vi har hørt, og de penge går til finansiering af nogle andre ting, og resten får Arbejdsmarkedets Feriefond lov til at beholde.

Den næste paragraf går så ud på, at når 1997 udløber, så fortsætter denne ordning efter samme model. Den er dog bygget sådan op, at arbejdsministeren kan fastsætte nogle bestemte regler for det.

Til allersidst vil jeg godt sige, at det måske er en lille smule vemodigt, når man kigger ned over ferieloven, at se, at det, vi her står over for, faktisk er en afvikling af Arbejdsmarkedets Feriefond, som jo er lavet til gavn for lønmodtagere. Ferieloven er næsten 60 år gammel – nogle husker måske, hvordan folk stod i kø for at leje en feriebolig, nu er det en saga blot, for alle folk har snart fået deres eget hus, og det er jo godt – men Feriefonden er i hvert fald lavet om, sådan at det nu er kulturelle projekter, der gives tilskud til, og det er fornemt. På sigt er det altså meningen, at det skal være slut; der vil dog stadig væk være penge, sådan at fonden kan køre videre en tid, men den bliver kraftigt reduceret.

Vi kan selvfølgelig støtte forslaget.

Tom Behnke (FP):

Heller ikke Fremskridtspartiet kan støtte forslaget fra ministeren. Vi står lidt uforstående over for argumentationen i forslaget:

Det ene er, at man fra statens side har tænkt sig at tage 100 mio. kr. af de renter, der løber på.

Det andet, som egentlig er meget, meget værende, er statens, dvs. ministerens, argumentation om, at af de u hævede midler hidrører ca. 60 pct. fra det offentlige, og derfor er det sådan set rimeligt nok, at de 60 pct. går tilbage til de offentlige kasser. Hvis det argument skulle føres igennem, ville det også være rimeligt, at de sidste 40 pct. gik til dem, der har indbetalt dem, nemlig de private arbejdsgivere. Så ministerens argument holder ikke. Enten udbetaler man til alle dem, der har indbetalt pengene, eller også lader man helt være.

Men se, det vil Fremskridtspartiet i virkeligheden slet ikke tage fat i, for princippet ligger et helt, helt andet sted, nemlig i det forhold, at de penge, der står på disse konti, disse fonde, tilhører lønmodtagerne. Hvis jeg gik ned i Feriefonden og trak 100 mio. kr. op af kassen, ville jeg blive dømt for tyveri – ingen tvivl om det – og hvis jeg sad i en position, hvor jeg kunne bestemme, hvad pengene skulle bruges til, og jeg så brugte dem til et andet formål end det, som de var tiltænkt, kunne jeg få en dom for mandatsvig.

Men regeringen kan gøre, hvad den vil, for via Folketinget kan man lovgive, og så kan man bare lave nogle nye spilleregler. Derfor er jeg helt enig med hr. Helge Sander i, at det, der her er tale om, er, at man uberettiget suger nogle penge ud.

Det, man skulle gøre i stedet for, var at gå tilbage og spørge: Hvem tilhører pengene? Hvem har ejendomsretten til de penge? Det har lønmodtagerne. Derfor ville det være rimeligt at udbetale pengene til lønmodtagerne. Det må ganske enkelt være sådan, at når ferieåret er gået, og hvis der ikke har været mulighed for, at man har kunnet nå at bruge alle feriepengene, så burde de enten overføres til det næste ferieår, hvor man så kunne bruge pengene, eller slet og ret udbetales til lønmodtagerne. Det ville være ret og rimeligt, og så ville pengene komme i de lommer, hvor de hører hjemme, nemlig hos lønmodtagerne.

Det er jo egentlig lidt beskæmmende, at Socialdemokratiet, som har slået sig op på at være lønmodtagernes parti, med den ene hånd klapper lønmodtagerne lidt på kinden og med den anden hånd snupper et par hundrede millioner kroner op af lommerne på dem. Det er beskæmmende, og Fremskridtspartiet vil ikke være med til det. Skulle vi være med til noget, skulle det være et forslag om, at disse penge blev udbetalt til lønmodtagerne og ikke til statskassen.

Jette Gottlieb (EL):

Jeg må indrømme, at jeg nærmest opfatter forslaget som en beskatning af renteafkastet af feriekontoen. Den foregår ikke som alle andre beskatninger løbende, men bliver udløst en gang imellem med nogle års mellemrum og sidst altså i Dyremoses tid. Men lad det nu ligge. Jeg kunne forestille mig mere rationelle ordninger, hvis det endelig skulle være.

Den anden del af forslaget, om overførsel af de 60 pct. uhentede midler, er vel meget fornuf-

tig. Der er jo ikke noget mærkeligt i, at folk, der er kommet på kontanthjælp, ikke hæver feriepengene, al den stund de bliver modregnet kroner for kronen. Men jeg tror måske, det ville være en god idé at kigge nærmere på hele feriestyret; det ser ud, som om der vil være opbakning til det i hele salen. Men det er altså ikke det, der er lagt op til med dette forslag.

Poul Nødgaard (DF):

I Dansk Folkeparti står vi også noget uforstående over for dette lovforslag, for hvis det er sådan, at man synes, der af forskellige årsager er for mange penge i den feriefond, kunne man så ikke under en eller anden form udlodde de penge til lønmodtagerne – hvis det altså er det, man gerne vil, men sådan som forslaget er, er det statskassen, der skal have pengene.

Man kunne jo f.eks. forestille sig, at alt kunne lade sig gøre her i Folketinget, og at man lavede en lov, der flyttede 100 mio. kr. fra f.eks. Feriefonden over til ATP; dér er stort set alle lønmodtagere jo også med.

Jeg forstår simpelt hen ikke forslaget. Jeg vil ikke bruge så stærkt et udtryk som hr. Tom Behnke; det tjener ikke noget formål. Jeg vil hellere prøve ad de mildere ords vej at se, om arbejdsministeren ikke kan forstå, at dette er en gal galej.

Og så vil jeg sige, at det er lidt uforståeligt, at sådan et forslag kan komme fra en socialdemokratisk arbejdsminister, i øvrigt støttet af de socialistiske partier her i Folketinget. Jeg synes, det er et lidt hårdt angreb på lønmodtagerne, og man spørger sig selv: Hvad bliver det næste og det næste og det næste? Jeg vil håbe, at lønmodtagerne bliver bekendt med, hvad det er, man jonglerer med her i Folketinget.

Vi kan ikke støtte forslaget og vil stemme imod det, når det til sin tid kommer til tredje behandling her i Folketinget.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Der er meget, der tyder på, at der er flere end hr. Poul Nødgaard, der ikke forstår forslaget. Det må jeg sige. Men det, jeg kan konstatere efter debatten, er, at Venstre og De Konservative og Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti gerne vil have, at Feriefonden skal blive større, end den er, og gerne vil have, at Feriefonden, som man har kørt hetz mod i, jeg ved ikke hvor mange år, skal være 100 mio. kr. større. For det vil den jo blive, hvis dette forslag ikke bliver vedtaget. Det er en sælsom oplevelse, må man sige.

Men jeg takker i hvert fald det flertal i Folketinget, som slutter op om forslaget, og som slutter op om det, fordi disse penge rent faktisk går til noget godt, nemlig til uddannelse for voksne, der ikke før har fået nogen uddannelse, og til flere uddannelsespladser, som SF og Enhedslisten har været meget optaget af, og som vi har sluttet op om og været enige om.

Man vil altså hellere fra de borgerlige partiers side have, at de 100 mio. kr. går til en feriefond, så den kan blive endnu større.

Det var den dags debat, og den må man i hvert fald sige har flyttet noget på principperne.

Så til dette med, hvem der har ejendomsret til disse penge. Ja, det har lønmodtagerne. Men problemet med de penge, der går til Feriefonden, er jo, at lønmodtagerne ikke hæver dem. Hvis blot lønmodtagerne ville hæve deres feriepenge – hver eneste lønmodtager får et brev ind af postkassen, hvor der står, hvor meget man har til gode – så ville der ikke være nogen penge i Feriefonden.

Og jeg har da også bemærket, at Feriefonden er meget aktiv hen over foråret med OBS-indslag og med annoncer, og jeg ved ikke hvad, netop for at få folk til at huske, at de skal hæve deres penge. Det er der så nogle, der ikke gør, fordi de siger, at det da sådan set kan være ligegyldigt: Er vi arbejdsløse, så kan vi bruge vores dagpenge eller feriedagpenge, er vi på bistand, kan vi jo lige så godt blive i bistandssystemet, og så går de penge over til Feriefonden, og det er dem, forslaget prøver at samle op og få taget ind i statskassen, for dér får folk jo en anden ydelse.

Men her var det, jeg tror, det var Fremskridtspartiet, eller også var det Dansk Folkeparti, der sagde, at så skulle de penge gå til arbejdsgiverne – de penge, som lønmodtagerne ikke hævede, skulle udbetales til arbejdsgiverne.

Det er overhovedet ikke arbejdsgivernes penge, det er lønmodtagernes penge. Og det, vi nu siger her, er så, at i næste omgang, når vi engang hen over efteråret skal diskutere en modernisering af Feriefonden, bliver det jo spændende at se, hvordan principperne så er blevet flyttet rundt.

Dér går vi netop ind på, at lønmodtagerne helt på individniveau skal have et indtryk af, hvor mange penge der er på feriekontoen. Om det er en ATP-konto eller en bankkonto, er der ikke taget stilling til. Det er det, der skal belyses. Men det er sådan set det nye, og i den situation vil der jo overhovedet ikke være nogen penge, der går til Feriefonden, for dér har lønmodtagerne dem på deres egen konto.

Men lad os tage den diskussion til den tid. Der er meget, der tyder på, at den bliver ganske spændende.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Ja, det er jo lidt kedeligt, når folk står og gerne vil hjem på weekend, at man skal forlænge debatten. Men jeg bliver nødt til at sætte et par ting på plads: Selvfølgelig kan man ikke forlange, at ministeren skal sidde og høre efter hele tiden, men så måske bare en gang imellem.

Hvem skulle have fremsat påstanden om, at vi ønsker, at feriepengemidlerne skulle gå til arbejdsgiverne? Jeg ved ikke, hvem der vil vedkende sig den udtalelse. Jeg tror ikke, der er nogen, der kan, men det kan de grønne bøger jo vise om nogle dage.

Men så vil jeg godt lige sige til ministeren: Skulle vi i Dansk Folkeparti ønske, at Feriefonden skulle vokse sig større? Tværtimod ønsker vi feriepengene til de enkelte lønmodtagere indsat på de enkelte lønmodtageres konti, så hele det cirkus omkring feriepengene kan høre op. Så det må jeg afvise på det bestemteste.

Hvad jeg sagde var: I stedet for det lovforslag, der går ud på, at der skal 100 mio. kr. over i statskassen, kunne man så ikke finde en ordning, der går ud på at få de 100 mio. kr. flyttet over til lønmodtagerne? Det kunne være i form af en eller anden udbetaling til dem, men jeg kunne også godt acceptere, at pengene, så længe vi har ATP-systemet, bliver overført dertil, og når man så begyndte at få pension, fik man endnu flere penge udbetalt, for så kom det trods alt stort set de samme lønmodtagere til gode.

Jeg synes, at ministeren skulle tage under dyb overvejelse sammen med sine venner i Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten – der jo skulle repræsentere visse lønmodtagere i dette land, selv om skaren er ved at være stærkt indskrumpet – hvad danske arbejdere mener om hele det feriepengesystem. Jeg er 110 pct. sikker på, at danske lønmodtagere ikke er enige i den politik, der føres på feriepengeområdet. Jeg ville håbe, det kunne blive en sag i valgkampen engang, så tror jeg virkelig, man ville blive hudflettet.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

En kort overgang blev jeg lidt i tvivl, om jeg var nået frem til den julefrokost, der holder og venter på mig, men jeg kan se, at det er jeg ikke. Men det var dog noget vrøvl, der kom her fra

talerstolen: at Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet skulle ønske, at fondene blev endnu større.

Nej, meningen med det, jeg sagde – og jeg synes, jeg sagde det klart og tydeligt tre gange i træk – var: Pengene skal udbetales til lønmodtagerne. Og dermed må jeg så også tilbagevise, at pengene skulle ud til arbejdsgiverne; det har jeg ikke sagt på noget tidspunkt. Fremskridtspartiet har klart den opfattelse, at ejendomsretten til pengene ligger hos lønmodtagerne, og derfor burde alle pengene udbetales til lønmodtagerne, de retmæssige ejere af pengene.

Og så håber vi, at ministerens udvalgsarbejde forløber så hurtigt, at vi om ganske kort tid kan få indført en ordning, hvor den enkelte lønmodtager har en konto i sin bank, hvor feriepengene bliver indsat; så tilhører pengene den enkelte lønmodtager og ikke andre.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Jeg må helt på linje med de forudgående korte bemærkninger sige, at det dog var en helt utrolig tale fra arbejdsministeren.

Arbejdsministeren – eller var det den socialdemokratiske ordfører – tillod sig den frækhed at sige, at der var nogle af ordførerne, der ikke forstod forslaget. Så vil jeg sige, at så kan der siges andre ting om arbejdsministeren, f.eks. at det hele blev vendt på hovedet.

Hvis arbejdsministeren hørte efter mit indlæg i stedet for at tale med forskellige ordførere – men nu vil jeg ikke gentage det, for det står i de grønne bøger meget præcist – så var mit udgangspunkt lige akkurat det, som arbejdsministeren stod og holdt folkeoplysende foredrag om, og det var nemlig selvfølgelig ikke, at Feriefonden skal blive større. Det er dog helt utroligt, at arbejdsministeren kan stå og sige sådan noget.

Nej, vi siger det modsatte. Vi siger, at vi må lave det således, at for dem, der ikke hæver feriepengene, fordi det er en ulempe i forhold til overførselsindkomsterne, og fordi det åbenbart er så små beløb, at det ikke kan betale sig, må vi selvfølgelig finde en ordning, således at de penge tilfalder lønmodtagerne. Dermed når man altså et langt stykke hen ad vejen de mål, som vi mener er væsentlige – og jeg forstod faktisk, at det gjorde arbejdsministeren også – men at vende det hele på hovedet og tillægge os nogle synspunkter, som vi aldrig har haft, var dog det mest tåbelige en fredag eftermiddag.

Så skal jeg lige til slut sige, at når vi taler om det hele her, så er det ikke så mærkeligt, for når vi kigger i bogen, som regeringen har udgivet, står der jo højt og tydeligt, at vi i dag skal tale om Feriefondens reinteindtægter.

Ved siden af står der »afregning af skat af feriepenge«, og det sker bare som et led i en bekendtgørelse, så det får vi altså ikke mulighed for at diskutere i salen. Derfor tager vi det hele på én gang i dag.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Det er jo sådan lidt af en rodet diskussion, for når Venstre og De Konservative har talt imod lovforslaget, så synes jeg bare, man skulle erindre, hvad man selv gjorde. Nu har jeg forstået, at det må have været i 1992 for finansåret 1993, man gjorde det samme med hensyn til at konfiskere et beløb til statskassen.

Så med hensyn til fremtiden synes jeg da, man skal rose regeringen for, at den vel egentlig gør det, som nogle partier hele tiden har efterlyst, nemlig at den enkelte lønmodtager måske skal have sin egen konto. Man vil undersøge sagen og så nedsætte et udvalg og sådan noget. Altså det er da udtryk for, at regeringen overvejer tingene og tænker sig om. Så jeg synes altså, man skulle rose den, for i kritikken af det her forslag angriber man i virkeligheden det, som regeringen er ved at gøre, og som man selv siger at man i virkeligheden er tilhænger af.

Det er altså en lidt mærkelig diskussion, for man er selv tilhænger af, at den enkelte lønmodtager skal have sin egen konto, og det er det, regeringen lægger op til at den godt vil kigge på. Men det har nogle konsekvenser for arbejdsgiverne, og det har vi altid vidst, og det burde oppositionen også have vidst.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Man kan nu ikke tale sig fra, at hvis der skulle være et flertal i det her Folketing, der stemte imod det her forslag, så ville Feriefonden blive 100 mio. kr. større. Sådan er det.

Vi kan ikke natten over lave en ordning, som sætter feriepengene ind på lønmodtagernes feriekonto, bankkonto eller ATP-konto, eller hvad det nu ender med. Det er det, vi har nedsat et udvalg til at kigge på. Og dér kan jeg så forstå på hr. Helge Sanders første to-tre indlæg, at man også i Venstre har fundet ud af, at det kunne have nogle likviditetsmæssige konsekvenser for virksomhederne, og dér er svaret ja, det kan

det. Men det er ikke desto mindre det, som Venstre gerne vil på sigt, kan jeg forstå.

Men tilbage: Konsekvensen af at stemme nej til det her forslag er, at Feriefonden bliver 100 mio. kr. større.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Ganske kort til slut: Som det klart fremgik af vores indlæg fra Venstres folketingsgruppe, så siger vi, at vi bliver nødt til at se det i dets helhed. Man kan ikke bare gøre en enkelt lille ting og så lade alt andet sejle.

Derfor stemmer vi imod i dag, men vi synes – og det vil jeg gerne kvittere for – det er utrolig spændende, at man nedsætter et udvalg, hvor man så prøver at kigge på de mange elementer, som er i ferielovgivningen, og det glæder vi os også til, så vi forhåbentlig kan få en reel feriepolitisk diskussion til den tid. Det skal formentlig i Folketingssalen, går jeg ud fra.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

En sidste bemærkning fra min side:

Jeg sad med i forhandlingsdelegationen for Socialdemokratiet, da vi forhandlede i november-december måned 1992. Det gjorde hr. Helge Sander ikke, så vidt jeg husker det – undskyld, så husker jeg forkert; så har hr. Helge Sander ikke været så synlig. Men da var der overhovedet ikke nogen blusel hos hverken Venstre eller De Konservative over den stilling, man tog; at finansloven skulle have et finansieringsbidrag på 200 mio. kr. fra uhævede feriepenge, som ellers skulle gå til Feriefonden.

Sådan husker jeg det, sådan var realiteten, og det var den realitet, jeg – da jeg blev minister den 25. januar 1993 – skulle udmønte. Da var der altså ikke den der bekymring, så tilbage står altså en utrolig kovending hos Venstre og De Konservative, som kun kan hænge sammen med, at man nu ikke er i regering, men i opposition.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Jeg kan heller ikke huske, at arbejdsministeren var med i forhandlingsdelegationen dengang, men hvad der er endnu værre, er, at arbejdsministeren heller ikke selv kan huske, hvad der skete.

For der skete nemlig det, at da vi drøftede det her forhold, blev vi enige om, at det var noget, der skulle drøftes i Arbejdsmarkedets Feriefonds bestyrelse, og derfra skulle der komme en indstilling. Og det var den, vi godkendte, og det var den, som den regering, arbejdsministeren sidder i nu, effektuerede. Det var en væsentlig forskel mellem dengang og nu.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg er nødt til at sige til hr. Helge Sander, at første gang man træffer en beslutning, som kan opleves som konfiskation – tror jeg nok det hedder, at man konfiskerer nogle penge, ikke sandt – så er det klart, at der så er en diskussion særskilt om det juridiske i det, og det var der dengang. Det husker jeg tydeligt.

Det ved hr. Helge Sander ikke om der har været denne gang. Det juridiske grundlag for at lave den her konstruktion blev skabt i regeeringsbeslutningen på grundlag af det forlig, der blev indgået mellem den daværende regering og Socialdemokratiet i 1992.

Så tilbage er en konstatering af, at forskellen fra november-december 1992 til november-december her i 1996 er, at Venstre er kommet i opposition.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Jamen så kunne jeg godt tænke mig at spørge arbejdsministeren om disse juridiske forhold. Og har det nære samarbejde med Arbejdsmarkedets Feriefonds bestyrelse så fundet sted nu her, fra forliget blev indgået forleden nat og frem til behandlingen i dag?

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Nej, det har det ikke. Hvorfor skulle det det? Hvorfor skulle det det? Det, der var tale om dengang, var at få afklaret, om det juridiske grundlag var i orden. Det er afklaret. Så foretager man selvfølgelig ikke øvelsen én gang til.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Men er formålet det samme, således at der er en klar parallelitet, kunne jeg godt spørge om. Men jeg kan jo godt se, at formanden ønsker debatten afsluttet, så derfor vil jeg sige, at det er et af de spørgsmål, som jeg så vil overføre til arbejdet i Arbejdsmarkedsudvalget, for det bliver efterhånden interessant med de udsagn, som ministeren er kommet med her i dag.

Men vi fortsætter i Arbejdsmarkedsudvalget. Jeg kan forstå, at vi også gerne skal være færdige til nytårsaften, så det vil måske intensivere arbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af lovforslag nr. L 103: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. (Dagpenge under uddannelse).

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(Fremsat 4/12 96).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Ole Vagn Christensen (S):

Med dette lovforslag fremkommer arbejdsministeren med en forbedring af reglerne om retten til dagpenge. Et forslag, som imødekommer de drøftelser, der har været omkring § 62 a i Tinget siden december sidste år.

Det bliver nu muligt for medlemmer, der gennem længere tid har fulgt en uddannelse om aftenen og samtidig har været i beskæftigelse, fortsat at få ret til dagpenge under uddannelsen i tilfælde af ledighed.

Sidste år blev § 62 a om uddannelse på dagpenge strammet op. Intentionerne var, at man ikke skal uddanne sig på dagpenge. Uddannelse bør i princippet foregå inden for uddannelsessystemets rammer. Men der var problemer med denne ændring, så derfor kan jeg med stor glæde

de konstatere, at vi nu har fundet en vej til en løsning af problemerne. Med lovforslag nr. L 103 mener jeg at vi har fundet en fornuftig løsning, som Socialdemokratiet finder tilfredsstillende for de personer, der under et uddannelsesforløb bliver midlertidigt ledige.

Forslaget indeholder en række betingelser for retten til dagpenge under uddannelse. Uanset bestemmelsen i § 62 a, stk. 1, kan et medlem, som er fyldt 25 år, få udbetalt dagpenge under uddannelsesforløbet på betingelse af, at medlemmet har deltaget i uddannelse i minimum 2 år før ledigheden, at medlemmet har været i beskæftigelse, at undervisningen foregår i aften-timerne eller i weekenderne, og at medlemmet ikke er selvforskyldt ledigt. Dagpenge vil på de betingelser, jeg lige har nævnt, blive udbetalt under studieforløbet i en periode på maksimum 444 timer for et fuldtidsforsikret medlem og 360 timer for et deltidsforsikret medlem.

Lovforslaget om retten til dagpenge under uddannelse er fremkommet i forbindelse med regeringens finanslovforhandlinger med SF og Enhedslisten. Dette lovforslag har imødekommet en løsning på tidligere problemer med ændringer af reglerne i forbindelse med udbetaling af dagpenge under uddannelse ved pludselig ledighed.

På Socialdemokratiets, CD's og De Radikales vegne kan jeg derfor anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.

Ulla Tørnæs (V):

»Jeg mener faktisk, at vi med de ændringer, der skete i § 62 a i forbindelse med finanslov 1996, fik udarbejdet nogle ganske fornuftige afgrænsninger imellem undervisning med dagpengeret og undervisning med anden forsørgelse. Jeg mener derfor ikke, det er rigtigt at ændre på bestemmelsen igen.«

Det kunne såmænd have været et citat fra Venstres ordfører, men det er det ikke. Det er faktisk et uddrag af ministerens afvisning af et stort set identisk forslag, som SF har fremsat hele to gange her i Folketinget, siden de af ministeren omtalte ændringer blev vedtaget for mindre end et år siden. Men vi må altså tage til efterretning, at vi her behandler et af de forslag, der var prisen for at få lavet en rød finanslovsaf-tale med SF og Enhedslisten. For der kan som sagt ikke være tale om, at forslaget er udtryk for regeringens politik, da det før omtalte citat er taget fra Folketingets forhandlinger fra den 31. oktober 1996.